

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (önálló szak)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Szociolingvisztika (LLM4026)						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Huszthy Bálint						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Huszthy Bálint						
2.4 Tanulmányi év	III.	2.5 Félév	II.	2.6. Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Kö Sz

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					17
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					17
Konzultáció					5
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	56				
3.8 A félév össz-óraszám	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> Általános és leíró nyelvészeti alapfogalmak ismerete
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none">

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Számítógép, vetítő szükséges az előadásokhoz. A kijelölt minimális szakirodalom elolvasása
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Aktív jelenlét szemináriumokon, a kijelölt szakirodalmi részletek elolvasása és közös feldolgozása. Saját kutatási terv készítése, a kutatás lebonyolítása és kiértékelése.

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Az anyanyelv diakrón és szinkrón leírása A nyelvészeti fogalmak, a módszerek és a területek meghatározása és a nyelv struktúrális működésének leírása Az anyanyelv változásának leírása, a norma és a használat megkülönböztetése
Általános kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Önálló projektkészítés, csoportmunka

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Nyelvi készségek és kritikai gondolkodásmód fejlesztése.
--------------------------------------	--

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A tárgy a szociolingvisztika alapfogalmait ismerteti, különös tekintettel a dialektológia tudományterületére. Több előadás foglalkozik a szociolingvisztika kutatási módszereivel, valamint a nyelv szociolingvisztikai szemléletével. A szemináriumok az empirikus kutatás gyakorlati kérdéseit elemzik.
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szociolingvisztika helye a nyelvészeti kutatásokban (A nyelvészet központi és határterületei; a szociolingvisztika mint interfész a különböző nyelvi szinteken; a szociolingvisztika kutatási területei: különös tekintettel a dialektológiára; nyelvhelyesség, nyelvi norma; preskriptív vs. deskriptív nyelvszemlélet; az élő nyelv változása és változatossága)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
2. Területi, szociális és egyéni nyelvjárási jellemzők (Nyelv vs. dialektus, nyelvpolitika és nyelvészet; idiolektális tényezők; a világ nyelvei, tipológia, anyanyelvi beszélők szerint és nyelvtanulók szerint; összekötő nyelvek, pidgin és kreol nyelvek; bilingvizmus és multilingvizmus)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
3. Bevezetés a dialektológia tudományterületébe (Az izoglosszák: típusok, izoglosszanyalábok; az areális nyelvészet; peremnyelvek, a nyelvsziget jelensége; a dialektológiai kutatások története; párhuzamok a néprajzi dialektológiával)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
4. Kódválasztás, összehasonlító nyelvészet (A kódválasztás fajtái és formái; a nyelvrokonsági kutatások története; a modern nyelvészet kezdetei; a köznyelvek kialakulása, a világnyelvek köznyelvi változatai, többköznyelvűség; a standardizáció hatásai a dialektusokra)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
5. Dialektológia a fonetika és a fonológia szintjén (Standard nyelvváltozatok tipikus hangtani vonásai; közös dialektális hangtani folyamatok a világ nyelveiben; nyelvtörténeti hangváltozások vs. dialektális hangtan)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
6. Dialektológia és grammatika (A dialektális nyelvtan: a hangtan jelentéstelen szintjén túl, de még a szavak előtt; morfológiai és szintaktikai jelenségek, különböző esettanulmányok)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
7. Dialektológia a szókincs és a jelentéstan szintjén (Alapszókincs, jövevényszavak, idegen szavak, tájiszavak; idegen szavak a köznyelvben és a dialektusokban, köznyelvi szóterjedés, kontaktushatások; szemantika a dialektológiában: ugyanazok a szavak más jelentésben; a „hamis barátok” jelenségköre)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
8. Magyar dialektológia (A magyar nyelvjárások rendszere; a magyar köznyelv kialakulása; a nyelvjárási régiók áttekintése, főbb hangtani, morfoszintaktikai és jelentéstani vonások)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
9. A világnyelvek dialektológiája (A világban beszélt „fontosabb” nyelvek nyelvjárásainak rendszere; a világnyelvek köznyelvi változatai; a világnyelvek idegen nyelvként tanult változatai; a dialektusok köznyelvesülése)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
10. Az idegen akcentus jelensége (Az akcentus definiálása, az idegen akcentus megkülönböztetése a nyelvjárásoktól; az akcentus fonetikai és fonológiai összetevői; az akcentus mely elemeit lehet kiküszöbölni idegennyelv-elsajátításkor, ill. mely elemei hasznosak az elméleti nyelvészeti kutatások számára?)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
11. Az anyanyelvsajátítás folyamata (A gyermeknyelv általános vizsgálata; nyelvfejlődés az első évben; fonológiai, grammatikai, szemantikai és pragmatikai fejlődés)	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	
12. A nyelvvesztés és a nyelvi kompetenciát támadó betegségek (Bevezetés a pszicholingvisztikába és a neurolingvisztikába; nyelvi diszfunkció: a károsodások oka és	Frontális előadás Power Point bemutatóval és interaktív tevékenységek	

osztályozása, siketség, afázia, diszlexia, diszgráfia, logopédiai zavarok; a nyelvi kompetencia leépülése)		
Könyvészet		
<p>Ronald Wardhaugh: <i>Szociolingvisztika</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2002. (1. fejj.: Bevezetés 9–24.; 2. fejj.: Nyelv, dialektusok és változatok 25–52.; 3. fejj.: Pidgin és kreol nyelvek 53–77.; 4. fejj.: Kódválasztás 78–101.; 8. fejj.: A nyelvi változás 169–191.)</p> <p>David Crystal: <i>A nyelv enciklopédiája</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2003. (1. fejj.: A preskriptív hagyomány 12–16; 8. fejj.: A nyelv és a földrajzi hovatartozás 38–50.; 9. fejj.: A nyelv és az etnikai, nemzeti hovatartozás 51–55.; 10. fejj.: Társadalmi identitás 56–67.; 47. fejj.: Hány nyelv van a világon? 360–361.; 48. fejj.: Hányan beszélnek egy nyelvet? 362–364.; 50. fejj.: A nyelvcsaládok 370–373.; 51. fejj.: Az indoeurópai nyelvcsalád 374–383.; 53. fejj.: Szigetnyelvek 406–408.; 54. fejj.: A nyelvváltozás 409–416.; 55. fejj.: Pidgin és kreol nyelvek 417–424.; 59. fejj.: Világnnyelvek 444–448.; 60. fejj.: Többynnyelvűség 449–453.)</p> <p>Kiss Jenő: <i>Társadalom és nyelvhasználat</i>. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002, 150–194.</p> <p>Kiss Jenő: <i>Magyar dialektológia</i>. Budapest, Osiris Kiadó, 2003. (Közösen kijelölt részletek.)</p>		
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Hogyan kell dialektológiai kutatást végezni? Hallgatói témaválasztás, egyéni gyűjtések megszervezése	Dialógus; frontális és csoportmunka, megbeszélés, elemzés	
2. A gyűjtött adatok feldolgozásának lehetőségei és módszerei	Dialógus; megbeszélés, elemzés	
3–5. Egyéni gyűjtések bemutatása	Egyéni bemutatók	
6. Az egyéni gyűjtések feldolgozása és elemzése	Dialógus; megbeszélés, elemzés	
Könyvészet		
A szeminárium ugyanazokra az olvasmányokra épül, mint az előadás.		

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma hasonlít a hazai és magyarországi egyetemeken, hasonló óraszámban oktatott szociolingvisztikai kurzusok anyagához.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	1. Megfelelő szaktudás. 2. Terminusok szakszerű használata. 3. Szakirodalmi ismeret.	1. Írásbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium	1. Terminusok szakszerű használata 2. Szakirodalmi ismeret 3. Az ismeretek megfelelő alkalmazása 5. Nyelvi elemzőkészség	1. Szemináriumi tevékenység 2. Szemináriumi dolgozat	50%
10.6 Minimális követelmények: Az előadás és a szemináriumok témáinak ismerete, az előadásokon és a szemináriumokon való rendszeres jelenlét. (Legalább 66%-os jelenlét kötelező.)			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	Semnătura titularului de curs practic
15.04.2020			

Data avizării în departament	Semnătura Directorului de Departament
17.04.2020	Bew" Alib

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății
28.04.2020		